

Posudek vedoucí práce na magisterskou diplomovou práci

Nikoly Mikeskové:

Srovnávací analýza konstrukcí ženské sexuality v české odborné literatuře v letech 1986 – 2014

Předkládaná diplomová práce Nikoly Mikeskové patří podle mého názoru celkově do kategorie velmi dobrých.

Jedná se o práci, která ve svém celku kombinuje výborné prvky a průměrné aspekty, ale celkově je to práce velmi kvalitní, pečlivě připravená a přesvědčivá. Jako vedoucí práce se ve svém posudku zaměřím zejména na silné, pozitivní a pro čtenáře/ky a komisi ne nutně viditelné aspekty práce a kritiku a polemiku přenechám oponentovi/oponentce práce. Zvolené téma práce, se kterým přišla sama diplomantka, považuji za výtečné a genderově inspirativní, jedná se navíc o téma, kterému se moc diplomových prací nevěnuje a práce tudíž nabízí ne příliš častý vhled do české odborné (sexuologické) literatury prostřednictvím optiky ženské sexuality. Na práci oceňuji zejména invenci při přípravě a následné analýze (ženské) sexuality jako komplexní konstrukce, jež obsahuje nejen očekávané dimenze identity, aktérství či prožitku, ale také konstrukce dospívajícího (dívčího) těla, sexuální výchovy a heteronormativity. V empirické části autorka čtenářům a čtenářkám předkládá přesvědčivou genderovou analýzu, která efektivně rozkrývá a mapuje způsoby, jimiž sexuologický diskurz, historicky i v současné době, tyto konstrukce formuluje, využívá a upevňuje. Práce vyniká analytickými postřehy, které se sice ne vždy autorce daří formulačně a konzistentně zapracovat do teoretického rámce práce, nicméně vypovídají o velmi dobrém odborném rozhledu autorky i jejích argumentačních schopnostech.

Formálně se jedná o práci standardní a dobře připravenou, která se vyznačuje výbornou a konsistentní strukturou; velmi dobře připravenou a zpracovanou teoreticko-koncepční částí (a to jak s ohledem na práci s genderovými koncepty a feministickou teorií, tak s ohledem na představení historického, medicínského i mocenského kontextu vývoje sexuologického diskurzu a přístupu k ženské sexualitě a sexuální výchově v České republice (potažmo Československu), konceptualizaci zdraví, mýtu krásy a tělesnosti v kontextu ženské sexuality a sexuální výchovy (což považuji za jednu z nejsilnějších stránek práce). Velmi přínosný je i kritický rozbor fotografického materiálu v analyzovaných knihách, v němž autorka úspěšně ukazuje důležitost propojení vizuálních a textových aspektů při konstrukcích normativní i údajně problematkové sexuality. V průběhu práce autorka dokládá svou znalost širokého penza domácí i zahraniční odborné literatury na dané téma i schopnost aktivně a kriticky s ní pracovat.

Stylisticky je práce pečlivě připravená, formálně jí nic nechybí (naopak, diplomová práce Nikoly Mikeskové patří rozsahově k nadstandardním) a citační aparát i jeho zpracování je vcelku adekvátní. Metodologicky je práce precizní a sebevědomá, k vyzdvihnutí jsou zejména pasáže věnující se etice, subjektivitě a vlastní pozicionalitě autorky, jíž práce přímo začíná. Autorka je také přesvědčivá při diskusi výběru vzorku analyzované literatury, který pokrývá éru téměř 30ti let a autorce tak umožňuje komparativní analýzu proměn sexuologické literatury a konstrukcí ženské sexuality v daném období. Pokud by práce měla publikační ambice, jistě by bylo nutné analýzu vybrané literatury více kontextualizovat v socio-politickém diskurzu české společnosti těchto desetiletí, v nichž veřejný diskurz (včetně vzdělávacích, komerčních i vizuálních materiálů) prošel bouřlivými proměnami od centralizovaného do neoliberálního rámce. V kontextu magisterské práce ale představení socio-historického kontextu považuji za zcela adekvátní.

Práce je úspěšná i v dalším aspektu, jež je častým úskalím diplomových prací, a totiž v provázanosti teoretické a empirické části práce. Autorce se daří velmi dobrým způsobem vzájemně odkazovat a provazovat jednotlivé části práce, ve svém celku tedy práce působí čtivým a plynulým dojmem. Z mého pohledu vedoucí práce je diplomová práce Nikoly Mikeskové koncepčně vyvrálá, metodologicky zručná a argumentačně přesvědčivá. Jedinými slabšími momenty, které jsem již naznačila výše, jsou z mého pohledu za prvé argumentační konzistence v rámci deklarovaného konstruktivistického paradigmatu, a za druhé možnost hlubšího analytického rozpracování a zpracování analytické části. Za velmi inspirativní výsledek autorčiny analýzy považuji odhalení vzájemně si protirečících tvrzení a argumentů v analyzovaných knihách, jež se navíc proměňují v čase. Nicméně, jak autorka dokládá, i přesto se analyzovaní autorky a autoři vzájemně podporují a přispívají tak společně k ukoťvování genderových binarit a stereotypů, jež ústí ve velmi normativní konstrukce ženské sexuality a podkopávají tak sexuální autonomii a agentnost žen v české společnosti.

Na závěr bych chtěla znovu vyzdvihnout celkovou empirickou, koncepční a argumentační kvalitu předložené práce. **Práci s potěšením jednoznačně doporučuji k obhajobě a navrhuji známku velmi dobře.**

12. června 2016

Doc. Věra Sokolová, Ph.D.
vedoucí práce